

Sallan tiedotuslehti 1 / 2016

www.salla.fi/Kotosallalehti

Tunturiin rakennetaan jälleen

sivu 3

Sallan lukio 50-vuotta

sivu 4

Robottinavetta käynnistyy Kelloselässä

sivu 8

Kunnan upouusi kuorma-auto

sivu 12

Museo juhlii aprillipäivänä

sivu 13

Kelkkareitit kutsuvat Itä-Lappiin

sivu 15

Kuvauta itsesi museolla ja jaa se somessa.
#sallanmuseum

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Suotuisat tuulet puhaltavat

Arvoisat Kotosallan lukijat. Kirjoitan pääkirjoitusta ensimmäistä kertaa. Kevään koittaessa ja päivän pidentyessä ajatukset alkavat mukavasti soljumaan ja kirkastumaan. Koitan näillä eväillä laittaa niitä paperille.

Taantumista ja vaikeista yhteiskuntasopimusneuvotteluista huolimatta, meillä Sallassa on monia ilonaiheita. Matkailulla on takanaan hyvä vuosi ja kuluva kausi on sujunut entistä kiireisempänä ja työntäyteisenä. Huolimatta venäläisten matkailijoiden määrän merkittävästä laskusta, kasvoivat tilastoidut yöpymiset vuonna 2016 toiseksi eniten Suomessa yli neljä prosenttia. Kuluvalla kaudella ovat erityisesti kansainväliset matkailijamäärät edelleen kasvaneet. Hollantilaiset, espanjalaiset, britit, italialaiset, saksalaiset, venäläiset, ranskalaiset, japanilaiset, brasilialaiset jne..

Matkailussa on tehty yritysten ja muiden toimijoiden kesken vahvaa ja pitkäjänteistä verkostomaista yhteistyötä. Tämä sataa nyt laariin kasvavina matkailijamäärinä, työpaikkoina ja verotuloina. Sallassa matkailu ei ole pelkästään Sallatunturin matkailukeskus vaan paljon, paljon muuta. Matkailumme perustuu kunnan koko alueeseen, sen eri osien erilaisuuteen ja sijaintiimme täällä ”keskellä ei mitään”. In the middle of nowhere -brändimme on arvostettu erittäin korkealle. Vissi ero verrattuna moniin muihin sloganeihin on siinä, että meidän tunnuslauseemme ei ole pelkkää hienoa sanahelinää. Se pitää sisällään aidon ja laadukkaan palvelulupauksen. Puhdas, upea erämainen Sallan luonto Tuntsalta tuntureille ja Oulangan kanjoneille sekä välitön ja osaava paikallisuuteen tukeutuva palvelu monine elämyksineen mykistää matkailijain.

Matkailu vaatii myös investointeja. Lähiajan merkittävin on Virkkulan perheen uusi upea Kiela ravintola. Esteenä kasvulle on ollut laadukkaiden kaupallisten vuodepaikkojen riittävyys erityisesti sesonkiaikoina. Tähän on tulossa helpotusta Holiday Clubin uusinvestoinnilla. Yhtiö rakentaa Hotelli Revontulen yhteyteen laadukkaita Villas-huoneistoja kahteen erilliseen Luhtitaloon. Ensimmäisen rakentaminen alkaa heti vapun jälkeen ja valmista pitäisi olla tulevan kauden hiihtolomasesonkiin. Toinen rakennetaan perään ja myös lisärakentamista on suunnitelmassa. Samaan aikaan peruskorjataan täydellisesti Holiday Club konseptiin kuuluvat 52 Kelorinteen keloahuoneistoa eli kaupallinen majoitustarjonta ja sen laatu paranevat tunturissa selkeästi.

Matkailu tarvitsee kantaakseen elävän kunnan, kylät ja yhteisön monipuolisine elinkeinoineen. Panostamme kuntana erityisen paljon kotona ja kylissä asumisen tukemiseen. Otamme käyttöön yhteistyössä yrittäjien kanssa toimintamallin, mikä mahdollistaa kaikille kunnan vanhuksille ja muille tukea tarvitseville ainakin kerran kuussa siivous tai muun tukipalvelun saannin. Pienellä omavastuulla jokaisella kohderyhmään kuuluvista on, asuinpaikasta riippumatta, mahdollisuus saada tätä palvelua. Parasta tukea ja arjen turvaa antaa kuitenkin elinvoimainen kylä ja vireät naapurit. Onkin tosi arvokasta, että meille tulee uusia nuoria yrittäjiä mukaan maa-, metsä- ja porotalouteen. Nuoria, jotka uskaltavat investoida ja omaavat uskoa tulevaisuuteen. Näin teemme mekin ja olemme mukana tukemassa nuorten ja toki myös kaikkien muiden yrittäjien kehittämistä ja investointeja eri toimialoilla, antamalla asiantuntija apua ja pientä taloudellista tukeakin.

Oli tosi hienoa olla pari viikkoa sitten mukana juhlistamassa Vallovaaran entisen koulun tiloissa aloittanutta uutta yritystä, Kairalan Kievari ja Kartanosiivousta. Tämä yritys on yksi hyvä esimerkki siitä, miten yhdistyvät matkailu, kotona asumisen tukeminen ja kylien elinvoima uusine työpaikkoineen.

Hyvää ja aurinkoista kevättä kaikille. Seuraavalla kerralla ehkäpä enemmän maa-, metsä- ja porotaloudesta.

Sallassa 16. maaliskuuta 2016

Erkki Parkkinen
kunnanjohtaja

Kullero

*Kulleron kukka,
auringon pesä.
Kanssasi valvoo
yötön kesä.*

*Kullasta keltainen
värisi luotu.
Kaunein kukka
Lappiin suotu*

Kauko Kellokumpu

Kauko Kellokumpu 1937–2015

Kauko Kellokumpu teki elämäntyönsä metsäalalla. Lisäksi hän oli monipuolinen taiteilija, kuten valokuvaaja ja kirjoittaja. Hän rikastutti monin tavoin Sallan kulttuurielämää.

Kellokumpu keksi Kotosalla-lehden nimen ja logon. Lehdessä julkaistiin monia hänen ottamia valokuvia ja hänen Kurrela-sarjakuviaan.

Kauko Kellokummun muistoa kunnioittaen Kotosalla-lehden toimitus

Hyvää pääsiäistä!

Sallan tiedotuslehti 1 / 2016

www.salla.fi/Kotosallehti

Päätoimittaja:	Marja Myllykangas marja.myllykanga(at)salla.fi
Juttuideoita ja palautteet:	kotosalla(at)salla.fi katja.palmqvist(at)salla.fi
Lehden tekijät:	Elina Jokela, Katja Palmqvist, Terttu Pohtila, Nina Sipola, Maria Tennilä
Kannen kuva:	Elina Jokela
Kotosalla-logo:	Kauko Kellokumpu
Taitto:	Viestinet, Maire Mattila
Paino:	Suomalainen Lehtipaino Oy

Lehti ilmestyy seuraavan kerran viikolla 25.

” **Luhtitaloihin tulee yhteensä 25–35 huoneistoa.**

Sallatunturissa on ollut tänä talvena vilkestä. Keväthankia riittää pitkälle huhtikuulle.

7 MILJOONAA TUNTURIN RAKENTAMISEEN Huoneistot valmistuvat vuoden kuluessa

Holiday Club Resorts Oy on aloittanut Sallatunturissa kiivaan rakentamisen. Yhteensä yhtiön kautta on tulossa Sallaan investointeja lähivuosina yli seitsemän miljoonan euron arvosta.

Uusia vuodepaikkoja tulee noin 120.

Holiday Club uudistaa tunturissa sijaitsevat 52 kelomökihuvoneistoaan perusteellisesti.

Työ alkoi viime marraskuussa, ja tarkoitus on, että kaikki mökit ovat valmiita vuoden 2017 lokakuussa. Huoneistot korjataan useammassa erässä sesonkikausien ulkopuolella.

–Mökit uusitaan täysin. Vanhaa

jää vain sokkeli ja keloseinät. Lattiatkin otetaan ylös, ja rossi-pohja korvataan betonilaatalla, johon tulee lattialämmitys, kertoo isännöitsijä Henri Nuora Holiday Clubista.

Kiinteistö Oy Sallatunturin Kelorinne -huoneistoissa on yhteensä reilut sata vuodepaikkaa.

Toukokuussa alkaa uusien luhtitalotyypisten huoneistojen rakentaminen hotelli Revontulen läheisyyteen. Vajaan vuoden aikana valmistuu 16 huoneistoa. Pääurakoitsijana toimii kuusamolainen Europinta Oy. Alueelle nouseviin luhtitaloihin tulee yhteensä 25-35 huoneistoa.

Huoneistojen valmistumisen jälkeen Holiday Club aikoo purkaa hotelli Revontulen nykyisen hotellisiiven, ja tilalle rakennetaan uutta majoitustilaa.

Hyvät kasvu-mahdollisuudet

–Haluamme investoida Sallaan, koska siellä on paljon kasvumahdollisuuksia mutta toistaiseksi vähän majoituskapasiteettia, kertoo yhtiön liiketoimintajohtaja Tapio Anttila.

Yritykselle oli tärkeää, että myös kunta lähti mukaan perustettavaan kiinteistöyhtiöön, joka

tulevaisuudessa omistaa Sallan kylpylän.

–Kunta saa puolen miljoonan euron panostuksella yli seitsemän miljoonan euron investoinnit, kunnanjohtaja **Erkki Parkkinen** toteaa.

–Kunta luo rakenteita, joiden avulla yksityisen rahan investoinnit käynnistyvät, Parkkinen kuvaa.

Kaunisharjulle plussatulos

Viime vuosi sujui Sallan matkailussa hyvin. Matkailijamäärä kasvoi lähes viisi prosenttia, ja

rekisteröityjä yöpymisiä on nyt noin 100 000.

Kunnan omistama hissiyhtiö Kaunisharju Oy teki viime tilikaudella plusmerkkisen tuloksen.

Holiday Clubin nykyinen pääomistaja, intialainen Mahindra Holidays aikoo markkinoida Suomea revontuliseen ja yöttömiseen öineen myös intialaisille matkailijoille.

Sallan matkailussa arvioidaan Holiday Clubin investointien nostavan yöpymisten määrää 15 000:lla ja matkailutuloa 1,5 miljoonalla eurolla.

TERTTU POHTILA

Sallan kelkkareittejä kiitellään

Rukalta Sallaan hiihtolomavii-kolla kelkkailleet **Pasi Yppäri** Alavieskasta ja **Eemi Apuli** Ylivieskasta ovat tyytyväisiä merkittyihin kelkkareitteihin. – Olen kelkkaillut 20 vuotta, ja täällä on hyvät reitit ja opastukset, Yppäriä myöntää. Apuli oli Sallassa ensimmäistä kertaa kelkan kanssa.

– Piti käydä tankilla, joten poikkesimme myös kahvilla, hän kertoo.

Eväätkin kelkkailijoilla olivat mukana, mutta tällä kertaa matka jatkuu saman tien takaisin Rukalle. Yppäriä mukaan joskus matkaan lähdetään niin, että perillä myös yövytään. Kilometrejä hänelle kertyy vuosittain noin 3 500, mutta Apulille harrastus on melko uusi. –Olen ajanut joitakin satoja kilometrejä ja kelkka on vuokrattu, mutta tuntuu hyvältä.

Alavieskalainen Pasi Yppäri (vas.) ja ylivieskalainen Eemi Apuli poikkesivat Sallassa Ravintola Kielassa. Kelkkakelit ovat maaliskuussa loistavat.

Sallan reittien huolto yhteistyötä

Sallan puolella on miesten mukaan reitillä hiljaisinta, mutta Kuusamossa kelkkoja oli liikenteessä useita. Kehuja saavat erityisesti Sallan selkeät opasteet, vaikka ilman karttaa matkaan ei kannata lähteä.

Sallan moottorikelkkareitit voi ladata kännykkänsä Citynomadi-palvelusta. Reitti karttoineen on mahdollista tallettaa laitteen muistiin, joten se on käytettävissä myös niillä alueilla, joilla tietoliikenneyhteydet eivät kunnolla toimi.

Virallisista kelkkareiteistä ja niiden huollosta huolehtii kelkkapooli, johon kuuluu kunnan lisäksi paikallisia yrittäjiä. Salla laittaa joka vuosi noin 20 000 euroa reittien talvikunnostuksiin. Reittejä huolletaan muun muassa poistamalla tykyn kaatamia puita ja parantamalla merkintöjä.

KATJA PALMQVIST

Lisää kelkkailusta sivulla 15

RAJASEUTULUKIOTOIMINTA ALKOI KYMMENEN VUOTTA SITTEN

Yhteinen matka yhdistää lukiolaisia

Sallan lukio valmistautuu juhlimaan 50-vuotistaivaltaan ensi kuussa. Lukiosta on viiden vuosikymmenen aikana valmistunut noin 1 650 ylioppilasta.

Juhlavuosi alkoi jo tammi-kuussa lukion yhteisellä tutustumismatkalla Muurmanskiin.

– Ajatuksena on, että vierailut puolin ja toisin lähentävät oppilaitamme, kertoo lukion rehtori **Leena Hautajärvi**. Hän uskoo vahvasti kansainvälisyyteen ja pienen lukion pärjäämiseen.

– Oli ilo katsella, kun oppilaat, sekä suomalaiset että venäläiset, jakoivat tapahtumasta kuvia ja tekstejä sosiaalisessa mediassa.

Lukioiden erikoistuminen vaatii omien vahvuuksien tunnistamista ja kovaa työtä. Sallassa on hyödynnetty sijaintia Suomen itärajan tuntumassa ja onnistuttu huokuttelemaan opiskelijoita Venäjältä. Rajaseutulukiotoiminta käynnistyi kymmenen vuotta sitten.

– Edellyttämme venäläisiltä

opiskelijoiltamme suomen kielen osaamista, sillä heidän tavoitteenaan on suomalainen ylioppilastutkinto, kuten kaikilla muillakin opiskelijoilla.

Opettajat sitoutuneita tehtäväänsä ja Sallaan

Sallan lukio aloitti toimintansa syksyllä 1966 rehtori Kalle Lah-

Leena Hautajärvi on toiminut Sallan lukion rehtorina viiden vuoden ajan, ja opettanut koulussa jo vuodesta 1998.

den luotsaamana. Luokkia oli yksi, mutta jo seuraavana vuonna luokkia oli kaksi. Ensimmäiset ylioppilaat saivat valkolakin päähänsä keväällä 1969. Yksi heistä on Sallan lukion rehtorina vuosina 2004–2011 toiminut FK Tapani Niskala.

– Opettajakuntamme on ollut aina pysyvää ja sitoutunutta, kiittelee Hautajärvi.

Opiskelijoita on tällä hetkellä reilut 40, joista venäläisiä on yksitoista. Lukion ja peruskoulun yhteiset opettajat luovat kestävän jatkumon opinnoille ja hyvän pohjan yhteisöllisyydelle.

Hautajärvi uskoo, että suurin osa nuorista haluaa käydä lukion mahdollisimman lähellä kotia. Kaikilla ei ole valmiuksia muuttaa vieraalle paikkakunnalle.

– Luotan siihen, että vaikka ikäluokat ovat pieniä niin saamme pidettyä tarpeeksi isot ryhmät ja kurssivalikoiman. Sallan vahvuus on tämä ympäristö ja monenlaiset harrastusmahdoli-

suudet.

Perinteitä pidetään kunnialla

– Sallassa on paljon musiikki-osaamista, ja ensi kuun lopulla järjestämme perinteisen Koulu soi -tapahtuman, jossa kuullaan erilaisia kokoonpanoja, Hautajärvi kertoo.

Perinteet ovat lukiossa säilyneet pulpetin polttamisesta penkkaripäivänä joulujuhlaan, joka pidetään iltajuhlana vuosi toisensa jälkeen.

– Moni opiskelija on valmistuttuaan todennut, että lähtee muualle, eikä enää takaisin tule, mutta on sitten kuitenkin tullut, Hautajärvi nauraa.

KATJA PALMQVIST

Penkkarit 18.2.

Hevonen, kummitus, Teräsnainen ja monet muut hahmot viettivät Sallan katukuvassa penkinpainaajaisiaan helmikuussa. Perinteiseen tapaan ohjelmassa oli kiertelyä koululla riehakkaaseen tyyliin koristelluissa luokissa muiden oppilaiden ilona, pulpetin polttaminen koulun pihalla ja abiajelu Sallan kylällä. Sallassa on tänä vuonna 15 abiturienttia.

Wanhat 19.2.

Ryhmäohjaaja Iida Pirinen (vas.), Janni Saariniemi, Juho Ailasmäki, Santeri Harju, Tessa Saari, Riina Junntila, Ilona Pirttilä, Timo Koivuniemi, Mirva Huhtala, Sergy Bogomolov, Vladlena Miroliubova, Kimmo Jussila ja Suvi Ikäläinen.

Nuorille on tärkeää opetella säännöllinen liikunta.

Petra Saariniemi (vas.) Alina Lindholm, Pinja Pennanen, Ada Tiihonen ja Hanna Junttila hiihtivät, jonka jälkeen oli eväiden vuoro.

Teini-ikä voi olla vaikea

Viidesluokkalaiset tytöt Ada Tiihonen, Hanna Junttila, Petra Saariniemi, Aliina Lindholm ja Pinja Pennanen olivat hiihtäneet kunnon lenkin. Lomasuunnitelmat olivat vielä osittain auki, mutta ulkoilua, lukemista ja ehkä lasketteluakin.

Kahdeksaluokkalaiset Ville Kaisamatti ja Markus Moilanen

viihtyivät rinteessä. Opettaja Päivi Virkkulan mukaan ulkoilupäivä oli onnistunut, sillä teini-ikä on vaikea, ja kaikilta ei silloin onnistu lasketteleminen tai hiihtäminen yksin. – Kaverit ovat tärkeitä.

Ohjaaja Jesse Saikkonen Suomen Luisteliitosta veti Dumle Snow Showta koululaisille. Vauhti oli kova ja musiikki pauhasi. – Nuorille on tärkeää opetella säännöllinen liikunta, hän uskoo.

KATJA PALMQVIST

Jessica Rintala lumikenkäili ulkoilupäivänä.

Koulukeskuksen oppilaat jalkautuivat tunturiin hiihtoloman alkaessa perjantaina 11. maaliskuuta. Kylmä tuuli puhalteli, mutta keli on luistava. Alakoululaisista moni toi sukset mukanaan ja lähti ladulle, mutta yläkoululaisista vain muutama hiihti. – Lomalla käyn varmaan rinteessä, kertoi yhdeksäluokkalainen kahviossa lämmittelevä Aleksis Palosaari.

Peruskoulun viimeinen vuosi pakottaa myös päätöksiin, ja Palosaarella on selkeät suunnitelmat jatko-opinnoista. – Haen varmaan Rovaniemelle metsäpuolelle.

Seiskaluokkalainen Jessica Rintala kokeili liikuntapäivänä lumikenkäilyä. Hän myöntää tutustuneensa lajiin jo aiemmin, sillä koululla on lumikenkiä.

Saijazzia jo kaksi vuosikymmentä

Kertaakaan ei vuodesta 1996 alkanee Saijazzin historian aikana ole yleisö pettynyt tunnelmaan tai esiintyjiin. Yleisö osaa odottaa rehellistä musiikillista osaamista, arvostaa yllätyksiä ja ottaa esiintyjät syleilyynsä saaden nämä tuntemaan itsensä tervetulleiksi.

Väärä Raha Lapista

Jaakko Laitinen & Väärä Raha tulee Lapista eli Sallasta, Inarista ja Rovaniemeltä. Yhtyeen jäsenet ovat **Jaakko Laitinen**, laulu, **Jarkko Niemelä**, trumpetti, buzuki ja alttorvi, **Marko Roininen**, haitari, **Tuomo Kuure**, kontrabasso ja **Janne Hast**, rummut. Jarkko Niemelä pitää itseään sallalaisena, koska on täällä käynyt peruskoulun ja muuttanut sen jälkeen Rovaniemelle.

Musiikki on monissa liemissä marinoitu erikoisuus, missä

voi kuulla kaikuja **Balkanin** mustalaisrytmeistä, venäläisistä romansseista ja vanhasta suomalaisesta iskelmästä. Laulut ovat pääasiassa omia.

Väärä raha perustettiin vuonna 2009. Se on julkaissut kolme pitkäsoittoa ja keikkailut peräti 11 eri maassa. Ja aina on toiminut kuin väärä raha - jopa Balkanin festivaaleilla.

Kanteleessa Ida Elina

Ida Elinan musiikkimaailma tihkuu jazzia, poppia, soulia ja gospelia. Kanteleensoittajana hänen täytyy koukuttaa yleisönsä jollain tutulla, mutta tämä ei tarkoita ikivanhaa kan-

sanmusiikkia vaan voisi Saijalla olla vaikka James Bond -teema, Michael Jacksonin Billie Jean tai Lasse Mårtensonin Myrskyluodon Maija.

Ida Elinan myötä innostumme kantelemusiikista ja vahvasta tulkinnasta, heittäydymme ja rikastumme uudella kokemuksella; onko tämä totta- kaan. Ida Elina on voittanut vuonna 2011 järjestetyn ensimmäisen Suomessa järjestetyn kansainvälisen kantelekilpailun ja julkaissut kolme levyä. Hänestä on tullut kanteleensoiton uudistaja, joka alkoi esittää poppia ja muuta rytmimusiikkia pelkällä kanteleella säestäen.

Jukka Perko tunnetaan

Jukka Perko on Saijalla tuttu, kuin oma poika. Hän on ollut mukana alusta eli Aahon ajoista saakka, tuonut Saijalle huikaita bändejä ja hänet muistetaan Vesku Loirista. Ehkä kuitenkin parhaiten ikimuistetaan Jukan saksofonisoolot, jotka jäävät kaikumaan Saijan kylätalolle ja tyytyväisen yleisön mieliin, kun pääsiäislauantain konsertti on päättynyt.

Saksofonisti Jukka Perko soitti itsensä jazzkansan tietoisuuteen teini-ikäisenä Pori Jazz-festivaaleilla, seuraavana vuonna hän soitti jo Dizzy Gillespien bändissä. Ja sillä tiellä ollaan.

Tällä kertaa Saijazz esittelee triossa basisti Antti Lötjösen, jonka bändeihin kuuluu muun muassa Ilmiliekki Quartet ja Five

Corners Quintet. Oma yhtye on Antti Lötjönen Quartet East.

Teppo Mäkyinen muistetaan Teddy Rok Seven ja The Stance Brothers. Nämä ovat saavuttaneet myös maailmalla kuuluisuutta Japania myöten. Mäkyinen soittaa Jukka Perko Jazztetissa rumpuja. Hänet on valittu Jazz-rytmit-lehden kriitikkoäänestyksessä kuudesti parhaaksi rumpaliksi.

Saijazz -konsertti kuullaan taas pääsiäislauantaina 26.3. alkaen kello 20.00 ja sunnuntaina 27.3 kirkkokonsertti kello 18.00 Sallan kirkossa. Tällöin Ida Elinan ohjelmistossa on enemmän gospel-musiikkia. Helpoimmin lipun saa netistä osoitteesta lipputoimisto.fi.

ERKKI YRJÄNHEIKKI

Sallan yrittäjien puheenjohtaja Tauno Luukinen (vas.) ja Sallan kunnanjohtaja Erkki Parkkinen vierailivat Kairalan Kievarin avajaisissa toivottamassa menestystä yrittäjä Seppo Kairalalle.

” Seppo Kairala halusi pelastaa yhden kyläkoulun uuteen käyttöön.

Evakkopubi vetää väkeä Vallovaaraan

Vallovaaran koululle rakennetut pubi ja majoitustilat ovat saaneet hyvän vastaanoton, kertoo yrittäjä **Seppo Kairala**. Paikan avajaisissa helmikuussa kävi perjantain ja lauantain aikana yhteensä 300 ihmistä. Sen jälkeen pubin ovi on käynyt viikonloppuisin, jolloin paikka on auki. Myös majoitustiloilla on ollut jo kysyntää.

Vallovaaran koulu tuttu paikka

Koululla toimii myös Kairalan Kartano -niminen siivouspalveluyritys.

– Tarjoamme kotisiivouspalveluita ja teemme erilaisia vanhusten kotona asumista tukevia kodin apu- ja palveluita, Seppo kertoo. Tarjolla on myös erikoissiivousta ja otsonointia.

Seppo Kairala perusti yrityksensä rakkaudesta kotiseutuun, sekä entiseen, rajan taakse jääneeseen Kuolajärveen että nykyiseen, Vallovaaraan, jonne Kuolajärven kylän asukkaat asutettiin sodan alueluovutusten jälkeen. Yritykset saivat nimensä Sepon sukulaisten aikoinaan Kuolajärvellä omistamista Kairalan kievarista ja Kairalan kartanosta. Evakkopubin nimi kunnioittaa kyläläisten evakkohistoriaa.

Vallovaaran koulu on Sepolle tuttu omilta lapsuusvuosilta. Hän tunnustaa, että myös opettaja Nikaman luokan yksi nurkka tuli tutuksi niin hänelle kuin useille muille oppilaille.

Nyt Nikaman luokkaan on tehty väliseiniä, ja luokasta on syntynyt kolme kaunista majoitushuonetta, joihin kuhunkin

mahtuu yöpymään kolme ihmistä. Päärakennuksen luokkaan mahtuu isompikin joukko.

Myöhemmin päärakennukseen rakennetaan lisää majoitustiloja. Ulos rakennetaan ensi kesänä satapaikkainen terassi.

Kotimäen kabinetti luokahuoneeseen

Seppo on halunnut säilyttää koululla mahdollisimman paljon vanhaa koulun irtaimistoa ja koulun henkeä.

Vanhat koulun kaapit on entisöity uuteen käyttöön, ja koulunjohtaja Kotimäen luokan pitkän taulun toinen puoli on entisellä paikallaan ja toinen pubitiskin yläpuolella. Luokka on nimetty Kotimäen kabinetti, ja siellä voi pelata biljardia ja heittää

dartsia.

Pubi on sisustettu kauniiksi heinäseipäin ja muulla maalaiskoulun sopivalla rekvisiitilla.

Kylien hiljentyminen on surettanut Seppoa jo kauan. Siksi hän halusi pelastaa yhden kyläkoulun uuteen käyttöön. Hänen mukaansa Sallan matkailun tunnuskeskellä ei mitään sopii hyvin myös Vallovaaraan - tai oikeastaan varsinkin sinne, kun kartasta katsotaan.

Seppo havittelee yrityksiinsä asiakkaita lähinnä Itä-Lapista, Rukalta ja Rovaniemeltä.

Yritysassiakkaat tärkeä ryhmä

Kylän ympäristössä on hyvät tilat metsästys- ja kalastusmatkailulle ja muulle luonnossa virkistäyty-

miselle. Seppo omistaa kylästä maita, joilla voi vaikka kelkkailla ja viettää rauhallista iltaa laavulla. Koulun pihassa on myös sauna ja kylpypalju, jota vuokrataan muuallekin kuljetettavaksi.

Tärkeä kohderyhmä ovat lepoa ja luonnonrauhaa kaipaavat yritysasiakkaat.

Heitä Seppo tuntee paljon, sillä hän on kokenut pitkän linjan yrittäjä. Hän lähti Vallovaarasta aikoinaan 17-vuotiaana Helsinkiin ja sitten Tukholmaan. Sieltä hän palasi Rovaniemelle ja perusti siivousalan yrityksen 29 vuotta sitten. Se työllistää nyt 24 ihmistä.

TERTTU POHTILA

Sallalaisnuorten kesätyöpaikat haussa

Sallan kunnassa on haettavana kesätyöpaikkoja vuosina 1996–2000 syntyneille sallalaisille nuorille. Hakijoiden on oltava 31.12.2015 sekä työn aikana Sallan väestörekisteriin merkittyinä tai opiskelijana Sallan lukiossa kevätlukukaudella 2016. Kesätyöjärjestelyt eivät koske keväällä 2016 ammattiin valmistuvia opiskelijoita.

Töitä on tarjolla muun muassa kiinteistö-, keittiö-, toimisto- ja hoitoalalla sekä kirjasto- ja kulttuuripuolella. Kesätyöpaikkahakemus palautetaan viimeistään 31.3.2016 Sallan kunnan taloustoimiston palkanlaskijalle osoitteella: Postipolku 3, 98900 SALLA. Kuoreen merkintä ”kesätyö”.

Erätuli-market kymmenen vuotta

Sallan matkailun kasvu näkyy marketpäällikkö Jorma Ulkuniemen mukaan S-market Erätulen myynnissä. – Tässä on ollut todella hyviä viikkoja hiihtolomien aikaan, Ulkuniemi toteaa.

Koillismaan Osuuskaupan Erätuli-market avautui nykyisissä 1 500 neliön tiloissa 15. helmikuuta 2006. Marketissa kahviteltiin maaliskuun puolivälissä 10-vuotissyntymäpäivien vuoksi.

– Silloin piti saada lisäneliöitä, ja nämä tilat palvelevat hyvin myös matkailijoita, joilta olemme saaneet hyvää palautetta laajasta valikoimasta.

Työntekijöitä Erätulella on 16, joista suurin osa on koko-

aikaisia. Kausityöntekijöitä on muutama pitkin vuotta.

Matkailijat vaikuttavat valikoimaan, sillä Ulkuniemen mukaan myynnissä on esimerkiksi kalastukseen ja retkeilyyn liittyviä tarvikkeita. – Olemme kaukana muista liikkeistä, hän muistuttaa.

Hyllyillä pyritään suosimaan myös paikallisia tuotteita tarjonnan mukaan.

Samassa kiinteistössä sijaitseva noin sadan neliön tyhjä tila on saamassa vuokralaisen. Nordea muutti pois vajaa vuosi sitten. – Saamme niihin vuokralaisen kuluvan vuoden aikana, Ulkuniemi kertoo.

KATJA PALMQVIST

Kyliä kehittämisiltta etsii ideoita

Hankehaku lasten ja nuorten viihtyvyyttä ja kylien palvelutarjonnan monipuolistamista varten on alkanut. Sallan kunta etsii mahdollisia kohteita, kuten esimerkiksi leikkipuistoja, lasten ja nuorten tapahtumia tai kerhoja.

Kohteena voivat olla myös esimerkiksi asuinalueen viihtyvyyden parantaminen maisemaa hoitamalla, istutuksia lisäämällä, tuomalla esiin vanhojen perinteitä tai järjestämällä ylätapahtuma. Samoin toiminnan kehittäminen ja yrittäjyyden tukeminen voivat saada Pohjoisimman Lapin Leader -yhdistyksen

kautta rahoitusta.

Haku investointihankkeisiin päättyy 9.5.2016 ja kehittämishankkeisiin 15.8.2016.

Kyliä kehittämisiltta järjestetään keskiviikkona 30.3.2016 kello 18 kunnanviraston valtuustosalissa. Paikalla ovat Pohjoisimman Lapin Leaderin projektipäällikkö Eeva Kulpakko, hankeneuvoja Annika Kostamo, Sallan maaseutupäällikkö Erkki Vuorela, elinkeinokoordinaattori Mikko Niemelä ja työllisyyskoordinaattori Aini Iivari.

Tervetulleita ovat kaikki yhdessä ideoimaan!

Kirpputori Kotkotti vuokraa myyntitilaa

Kirppis Kotkotti aloitti toimintansa lokakuun alussa entisen Kelloliike Laitisen tiloissa. Myynnissä on muun muassa kodin tavaroita astioista mattoihin ja erilaisia kenkiä, vaatteita ja käsitöitä.

– Olen saanut positiivista palautetta, kertoo yrittäjä ja paluumuuttaja **Mirja Iivari**. Hiihtolomien alla kauppansa tekivät monet ja sukset, mutta myös neulotut lapset ja sukat. Jokainen päivä on erilainen ja asiakkaat tuovat vaihtelua.

Kirppari on harrastus

Iivari kertoo olevansa eläkkeellä ja kipputoritoiminnan olevan hänelle mukava harrastus. Tietämystä esimerkiksi astioista ja koriste-esineistä on kertynyt vuosikymmenten varrella. Nyt hän voi käyttää hyväkseen tuota tietoutta, sillä monesti asiakkaat etsivät jotain tiettyä sarjaa.

Loosseja voi vuokrata viikkomaksulla ja käsitöiden myynti perustuu prosenttipalkkioihin.

Nimi Kotkotti puolestaan tuli siitä, että lapsenlapsen aloitellessa puhumista hän nimesi kaikki asiat ympärillään kotkoteiksi. Ja niin Iivari päätyi nimeämään yrityksensä Kotkotiksi.

KATJA PALMQVIST

Kevään hyvät talousuutiset kotimaasta ilahduttavat yrittäjänä aloittanutta Mika Onkamo (vas.) ja liiketoiminnan myynnyttä Markku Askaa.

Konevinkki uusiin käsiin

Veikon Koneen valikoima Sallassa kasvaa maaliskuussa, sillä kodinkoneiden ja elektroniikan lisäksi muun muassa puhelinliittymiä myyvä yritys laajentaa LVI-alan tuotteisiin.

– Meiltä saa alan työkaluja sekä tarvikkeita, ja teemme yhteistyötä asennuspalveluita tarjoavien yrittäjien kanssa, kertoo liiketoiminnan kuun alussa yrittäjä **Markku Askalta** ostanut sallalainen **Mika Onkamo**.

Huolto- ja asennuspalvelut ovat olleet aina tärkeä osa yritystä, sillä Askan mukaan asiakas

hoidetaan loppuun asti eli opastetaan tuotteen käyttöön, ja jos ongelmia ilmenee ollaan apuna. Aska on toiminut yrittäjänä Sallassa yli 25 vuotta, ja hänen mukaansa sallalainen asiakas on rehti, mukava ja sosiaalinen.

Ketjun merkitys yrittäjälle suuri

Konevinkki Oy aloitti nykyisen Välikäden tiloissa vappuna 1990 ja siirtyi muutaman mutkan kautta nykyisiin tiloihin 2000-luvulla. Ketju on vaihtunut, mutta nykyi-

nen Veikon Kone -ketju palasi syksyllä 2014, ja siihen ollaan tyytyväisiä. – Ketjulla on yhteiset koulutukset ja markkinointi, joita tarvitaan, molemmat uskovat.

Työntekijöitä on toimitusjohtajan lisäksi kolme, ja lisäksi harjoittelijoille pyritään löytämään aikaa, sillä Askan mukaan nuorten on opittava työ myös tekemällä. Myös kesäksi on tarkoituksena työllistää muutama nuori.

Onkamo on ottanut toimitusjohtajana liikkeen ohjat käsiin ja luotsaa Veikon Koneen Sallan

” Ketjulla on yhteiset koulutukset ja markkinointi.

myymälää kohti kesää. Aska aikoo jatkossa keskittyä omiin rästihommiin. Millaisia ne sitten ovat? – En aio tarkemmin eritellä, hän nauraa.

KATJA PALMQVIST

Jaanan kenkä muutti uusiin tiloihin

Jaanan kenkä avasi uusissa suuressa tiloissa helmikuun ensimmäisenä päivänä. Muutto naapurista marraskuussa lopettaneen Siwan tiloihin sujui rivakasti lukuisten ystävien voimin. – Asiakkaat ovat ottaneet uudet tilat hyvin positiivisesti vastaan, kertoo sallaisyrittäjä **Jaana Lassila**.

Myymälän valikoima on melko suuri ja kasvaa entisestään, koska tilaa on nyt lähes tuplaten eli noin 500 neliötä. Kenkien, saappaiden ja sandaalien lisäksi löytyy muun muassa vaatteita, alusasuja, käsineitä, laukkuja, huiveja, vöitä, leluja, kortteja ja pakkaustarvikkeita, sillä yritys hoitaa myös Sallan postipalveluita.

Jaanan Kengän verkkokauppa on toiminut viitisen vuotta. Li-

säksi Venäjän viisumien välitys on kuulunut yrityksen toimenkuvaan jo useiden vuosien ajan. Viisumin hakemiseen tarvitaan passin lisäksi valokuva, matkavakuutustodistus ja sähköinen viisumihakemus.

Talvilomalaiset näkyvät asiakaskunnassa

Työntekijöitä on yrittäjän lisäksi kolme, sillä helmikuun alussa aloitti uutena sallalainen Paula Aatsinki. Liike on avoinna maanantaista perjantaihin ja lauantaisin, mutta verkkokauppaan pääsee 24/7.

Lassila pyrkii kuuntelemaan asiakkaitansa ja vastaamaan toivomuksiin tuomalla esimerkiksi miesten perusvaatetta ja

naisten alusvaatteita valikoimaan. – Olemme ottaneet valikoimaan naisten rintsikat asiakkaiden toivomuksesta, hän selvittää.

Kevätmallistot on ostettu jo viime vuoden puolella, mutta ensi talven mallistoon voi vielä vaikuttaa. Alkuvuoden pakkasjakso piristi talvikenkäkauppaa.

– Hiihtolomien ja pääsiäisen aikaan kulkijoita on enemmän, ja tänä talvena kaupaksi on mennyt muun muassa huopatossuja, Lassila laskee ja esittelee huovasta ommeltuja lapikkaita, joissa on kunnan kumipohja. Perinteiset huopatossut valmistetaan sen sijaan huovuttamalla.

Liike haluaa tarjota kuluttajille kestäviä, keskiahintaisia jalkineita.

KATJA PALMQVIST

Yrittäjä Jaana Lassila Jaanan Kengästä kaipailee naapuria keskustassa sijaitsevaan liikekiinteistöön tyhjiksi jääneisiin tiloihin.

MAATALOUS

” Arvelen vaihtavani ”kunnankortin kelankorttiin” lähiaikoina.

Salla on järjestänyt Itä-Lapin kuntien maatalouslomitukset yhdeksän vuoden ajan. Vakainaisia lomittajia on 17 ja määräaikaisia 5–15, joiden lisäksi hallinnossa on kaksi kokoaikaista ja yksi osa-aikainen työntekijä, kertovat johtava maatalouslomittaja Vuokko Salminen ja maatalouspäällikkö Erkki Vuorela.

Luonnonolosuhteet Itä-Lapissa haastavat maatalouden

Sepon päivänä vuonna 1981 satoi Sallassa lunta. Maataloussihteerin virkaan vastavalittu sallalainen **Erkki Vuorela** kiirehti kuntaan töihin ensimmäisenä työpäivänään. –Se oli aika poikkeuksellinen kesä, hän muistelee ja jatkaa, että lunta satoi vielä kesäkuussa noin 30 senttiä ja hilloja saati saavikaupalla.

Maataloussihteerin virka oli perustettu kymmenen vuotta aiemmin, ja palkkakuluista vastasi 85 prosenttisesti valtio. Maataloustoimistossa hänet otti vastavt-henkilökunta ja ensimmäisenä työtehtävänä Vuorelan piti laatia luonnoskaupparjat.

– Nykyinen sivistystoimen toimistosihteerin oli apunani ja saimme ensimmäiset nimet paperi- ja sähköisiin yhteyksiä tai tietokonetta. Vuorela on 35 työvuotensa aikana saatellut pitkän jonon maanviljelijöitä emäntineen eläkkeelle. Papereita niistä on kertynyt hyllymetreittäin.

Peltoala pysynyt samana 30 vuotta

Porotiloista tehtiin ensimmäisiä kauppooja hallintasopimusten perusteella ja väkeä jäi myös sukupolvenvaihdos- ja luopu-

miseläkkeelle Vuorelan ottaessa viran vastaan.

– Porojen määrä on pysynyt tähän päivään saakka suunnilleen samana, mutta myytävää lihaa tulee satojen petovahinkojen vuoksi vähemmän. Lammastiloja ei 80-luvulla ollut, ja nykyään niitä on Sallassa seitsemän ja Sallassa voi nähdä jopa alpakoita lentopalloyleisönä, hän laskee. Kanoja ja sikoja on ollut vain omiksi tarpeiksi, ja hevostenkin määrä on hänen aikanaan ollut vähäinen.

– Puutarhoja samoin kuin perunanviljelytilojakin on yksi. Pääasiassa 2 000 peltohehtaaria Sallassa kasvaa timoteivaltaista säilö- ja kuivaheinänurmea, ja peltoala on pysynyt samana vuodesta 1995.

Maatalouslautakunta päätti asioista vielä kolme vuosikymmentä sitten, ja Vuorela muistelee joutuneensa politiikan välikappaleeksi. – Maa- ja metsätalous työllisti paljon noin 5 600:n asukkaan kunnassa, sillä esimerkiksi lypsykarjatilaja oli vielä 214 kappaletta ja muutamalla tilalla viljeltiin ohraa.

Muutos maaseutulauslautakunnaksi tapahtui vuonna 1989, ja maataloussihteeristä tuli maaseutusihteerin. Suurimmat mullistukset tapahtuivat Suomen liittyessä

ETA:aan vuonna 1994 ja seuraavana vuonna Euroopan unioniin. Maaseutulauslautakunta lakkautettiin kunnan hallintosäätöuudistuksessa, ja nimike muuttui nykyiseksi maaseutupäälliköksi, joka toimi jatkossa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisena.

Suuret navatat tulevaisuutta

Yhteinen maatalouspolitiikka Euroopassa on lisännyt byrokratiaa hallinnossa ja tiloilla. Tämä tietää muun muassa kuulemisia, tarkastuksia, sanktioita, kiintiöitä ja raportteja, joissa on oltava usean henkilön allekirjoitus.

– Lupaukset byrokratian yksinkertaistamisesta ovat johtaneet toiseen suuntaan, sillä tukien hakuopas on tällä hetkellä 3-kertainen verrattuna vuoteen 1995, Vuorela selvittää, vaikka moni ilmoitus ja hakemus hoituukin sähköisesti suoraan tilalta. Tietotekniikka on vähentänyt paperitöiden lisäksi myös fyysisen työn määrää tiloilla.

Lypsykarjan pidon, porotalouden ja luonnonuotealan hän näkee kannattavan tulevaisuudessa. Lammastilojen kotieläintuki asettaa haasteita, kuten myös petovahingot ja niiden korvaaminen.

– Ruokaa tarvitaan jatkossa-

kin, mutta ei tänne kovin montaa robottinavetta sovi, sillä pellot ovat hajallaan ja esimerkiksi lietelannanlevitys on ongelmallista pitkän talven vuoksi. Lypsäviä on tällä hetkellä 17:llä tilalla eli noin kahden robottinavetan verran.

– Arvelen vaihtavani ”kunnankortin kelankorttiin” lähiaikoina, toteaa Vuorela ja jatkaa, että lähiruokaan ja laatuun kannattaa panostaa jatkossakin. – Voihan olla, että kehitetään uusia viljelyskasveja, jotka pärjäävät täällä pohjoisessa ilmastonmuutoksen pidentäessä kasvukautta.

KATJA PALMQVIST

Itä-Lapin tuottajayhdistyksen juhlavassa pikkujoulujuhlissa 5.12.2015 palkittiin vuoden 2015 maaseutuyrittäjänä jo pikkupojasta alkaen maataloudentöihin hanakasti paneutunut maitotilallinen Vesa Aho Hautajärveltä (toinen vas.), kunnanvaltuuston puheenjohtaja Kari Davidsainen (vas.), kunnanjohtaja Erkki Parkkinen (toinen oik.) ja maaseutupäällikkö Erkki Vuorela.

MAATALOUS

Sisarukset
Milja ja Joonas
Tapio.

Isäntä Heikki Tapio (oik.) ja poika Kalle Tapio sylissä poikansa Eeli Tapio uudessa pihatossa Sallan Kelloselässä.

1,6 MILJOONAN EURON INVESTOINTI MAATALOUTEEN: Lypsykarja viihtyy pihatossa

Kaarina ja Heikki Tapion lypsykarjatilalla Sallan Kelloselässä tututetaan parhaillaan pääsiäisviikolla saapuneita rovaniemäläishiehoja ja -lehmiä sallaipihaton tavoille. –Ne tulevat parsinavetasta, joten ne opettelevat syömään, juomaan ja käymään lypsyllä itsenäisesti, selvittävät isäntä Heikki Tapio ja hänen poikansa **Kalle Tapio**.

Ensimmäistä talvea käytössä olevassa suuressa pihatossa on oma aitauksensa vasikoille, hiehoille, kantaville hiehoille ja lypsäville lehmillä. Makuutiloissa on purulla päällystetty parsipeti, ja poikiva pääsee omaan rauhaansa kestokuivikepohjalle. Siemennystä ja hoitoja varten eläin saadaan hoitokarsinaan. Lämmitystä ei ole, mutta lämpötila pysyttelee plussan puolella. –Kovilla pakkasilla meni vesi jäähän, mutta ensi talvena lehmiä on enemmän, joten ongelmaa ei ole, isäntä kertoo.

Maito kulkee lypsyrobotilta suoraan maituhuoneeseen, ja järjestelmä analysoi koko ajan ja estää esimerkiksi verta sisältävän maidon pääsyn säiliöön. Osuuskunta Pohjolan Maito tyhjentää säiliön joka toinen päivä ja toimittaa tuotoksen jatkojalostukseen.

Lypsäviä on tilalla tällä hetkellä noin 80. Automaation avulla niiden määrä on mahdollista nostaa 160:een, mutta todellisuudessa pysytellään pienemmissä

määrissä. Syksyyn mennessä lypsäviä pitäisi olla noin sata.

Kolme sukupolvea tilan töissä

Arvojärjestys on jokaisessa pihaton aitauksessa selkeä, sillä laumasta löytyy aina johtaja, joka tekee mitä haluaa. Ruokinta-automatit, karjaharja ja lypsyrobotit hoitavat väsymättä työtään, ja aamu- ja iltanavetta tehdään kahden sukupolven voimin. Käytännössä mukana on myös kolmas polvi.

–Anna Iiriksellä nappuloita, opettaa Kaarina pojantytärtään **Miljaa**, 7. Napista painamalla lypsyllä oleva lehmä saa eteensä makupaloja, ja tulee taas uudelleen. –Ne käyvät keskimäärin 3,2 kertaa vuorokaudessa lypsyllä, tietää Kalle ja kiittelee, että tuotos on parantunut uusissa tiloissa.

Joonas, 2, istuu pienkuormajan penkillä. –Sitten pääsee ajamaan, kun yltää polkimille, isäntä tietää. **Venla**, 8, on tällä kertaa muissa puuhissa, mutta pian vuoden täyttävä **Eeli** tarkkaillee toisten touhuja sylissä.

Kallen vaimo Annika Tapio työskentelee seminologina, joten hänen vastuullaan on tilan karjanjalostus. Sallaan perhe muutti Rovaniemeltä kaksi vuotta sitten. Emäntä Kaarina Tapio huolehtii lehmien hoidosta ja terveydestä. –Olemme tyytyväisiä siihen, että Sallassa tavoittaa eläinlääkärin

erittäin hyvin.

Myös lomitus toimii Tapioiden mukaan suhteellisen hyvin, vaikka toistaiseksi lomittajatkkin ovat vasta opetteluvaiheessa uusien järjestelmien kanssa.

Jatkaja innosti investoimaan

Tilanpidon Kaarina ja Heikki aloittivat vuonna 1985, ja sata-

tonnareita on ollut tähän mennessä kaksi; Juolukka ja Raisa. Maidon laatupalkintoja on hyllyllä jo pronssinen ja hopeinen.

–Pitää ryhtyä panemaan vireille sukupolvenvaihdosta, toteaa isäntä. Noin neljän vuoden päässä olisi 25 vuoden työstä myönnettävä kultainen laatupalkinto.

Lumien sulaessa pihaton ympäristö kunnostetaan, ja suunnitelmassa on aitaus rakennuksen

sivulle. Uuden pihaton rakentamiskustannukset olivat noin 1,6 miljoonaa euroa.

–Kyllä sitä lähti tähän, kun on jatkaja tiedossa, toteaa Heikki Tapio vakavana.

Kustannukset on pidettävä jatkossakin kurissa, mutta Tapiot uskovat kotimaiseen maataloustuotantoon. Rehu saadaan toistaiseksi pääosin omasta pellostaan, mutta esimerkiksi viime syksynä sateet haittasivat ja osa joudutaan ostamaan. Automatisointi ja robotit helpottavat päivittäisiä-rutiineja. –Navetta on suunniteltu niin, että yhden työpanos riittää päivittäisrutiineihin.

KATJA PALMQVIST

Tapioiden lehmillä on nimet. Kuluvana vuonna syntyvät vasikat alkavat kaikki N-kirjaimella.

” Automaation avulla lypsävien määrä on mahdollista nostaa 160:een.

MAATALOUS

Huonekasvikin rakastaa huolenpitoa

Elämme sitä aikaa, jolloin multasormet pääsevät mieluisaan työhönsä, mullanvaihtoon ja pistokkaiden istutukseen. Huonekasvi vaatii kukoistaakseen monenlaista huolenpitoa kastelun lisäksi. Jotta saisit kukkasi kasvamaan ja voimaan hyvin, sinun täytyy uskaltaa tehdä joskus radikaalejakin toimenpiteitä. Kiinanruusu esimerkiksi tykkää leikkauksesta, joskus ihan reilulla kädelläkin lehvistöä täytyy karsia, jotta kasvi rehevöityy ja jaksaa kukkia.

Mullan vaihto aika on nyt

Paras aika mullanvaihtoon on kasvukauden alussa helmi-maaliskuulla. Ennen kuin alat vaihtaa multia, kastele kasvit huolellisesti, jotta juuret eivät vahingoitu vanhaa multaa poistettaessa. Purkki saattaa joskus olla ihan täynnä juuristoa, silloin sitä täytyy hieman

leikata, mutta ole varovainen, ettet leikkaa liikaa. Istuta kasvi hieman isompaan ruukkuun ja kastele hyvin, anna tämän jälkeen kasvin olla ainakin viikon verran ilman kastelua, jotta juuret ”löytävät” paikkansa ja kasvu taas alkaa.

Kasvien lisäystä kotikonstein

Jokaisella huonekasvilla on oma tapansa, jolla sitä voidaan lisätä, joistakin oksapistokas juurrutetaan ensin vesiastiassa, joitakin lisätään ns. poikaisista, joitakin lehdistä jne. Saintpaulia on helppo lisätä lehdistä, upotat vain lehden varren multaan lehteä myöten, niin se kasvattaa lehtiruusukkeen.

Taimikasvatus aloitetaan viimeistään maaliskuulla, jotta kasvi ehtii ”rotevoitua” ennen ulosistutusta. Jos kylvät ns. hajakylvönä, sinun täytyy koulia taimet isompiin purkkeihin, jotta

kasvilla on tilaa kasvaa. Taimia voi kasvattaa sekä hyöty-, että huonekasveja, tomaatti ja kurkku lienevät suosituimmat näillä leveyksillä, mutta toki muitakin kasveja voit esikasvattaa. Esikasvatetut kasvit kannattaa totuttaa ulkoilmaan ennen niiden istutusta kasvupaikalleen.

Tämä vuosi on Vihervuosi, jonka suojelijana on tasavallan presidentti Sauli Niinistö. Vihervuosi on ympäristöministeriön nimeämä teemavuosi, jonka tavoitteena on herättää yksittäiset ihmiset, yhteisöt, järjestöt ja yritykset toimimaan paremman ja viihtyisemmän elinympäristön puolesta. Vuoden pääteemana on kestävä suomalainen maisema, ja alateemoja ovat mm. kaupunkiviljely ja lähiruoka.

Tämän vuoden Sallapäivää vietetään teemalla luonto ja hyvinvointi, joten sekin istuu hyvin tähän Vihervuosi-teemaan.

Luonto ympäröi meitä joka puolella, miksi emme pitäisi siitä hyvää huolta ja tekisi ympäristöstämme viihtyisää.

Haluathan sinäkin olla omalta osaltasi tekemässä työtä oman elinympäristösi maiseman kohentamiseksi? Me täällä Rajakievarissa järjestämme taimipäivän toukokuun 18. päivänä, ja silloin sinulla on mahdollisuus ostaa perinteisiä koriste- ja hyötykasvien taimia sekä niiden siemeniä. Päivä toteutetaan yhteistyössä Sallan 4h-yhdistyksen kanssa.

MARIA TENNILÄ

” Katso kukkien hoito-ohjeita viherpeukalo.fi

Viraapelihommissa

Hei, entisenä sallalaisena lähetän Teille terveiset sinne Lappiin täältä Afrikan lämmöstä ja samalla muistelen sallalaiseen tapaan vähän siellä viettämiäni aikoja. Synnyin Japanissa ja heti saatuaani ”kumisaappaat” jalkoihini minut adoptoitiin maisteriperheeseen Ouluun. Maisteriperhe piti minusta hyvää huolta, olo oli turvallista ja viihdyin hyvin omassa pienessä lämpimässä yksiossani.

Vähitellen pihapiiristä alkoi kuitenkin kuulua entistä enemmän melua ja melskettä, ja niin siinä kävi, että pienenä japanilaisena ”adoptiolapsena” en pystynyt enää pitämään puoliani. Yhteiset reissut perheen kanssa kävivät tilanpuutteen vuoksi

tukaliksi ja siksi perhe suositteli minulle muuttoa isoon kauppias-taloon Jurvakaiselle.

Muutto Jurvakaiselle ei ollut oikein mieleeni, mutta siihen kuitenkin oli minun tyytyminen. Eräänä päivänä Jurvakaisen renki Moilanen huuteli minulle: ”Haluatko lähteä virkatehtäviin Sallaan?” Häh, hämmästyin, että oikein virkatehtäviin. Vastasin, joo, totta se nämä toisten nurkissa lorvailut voittaa.

Elettiin kesäkuun alkua vuonna 1981, kun muutin sitten sinne Sallaan Paloperälle. Jännitti niin perusteellisesti, muutaman päivän päästä olisi tehtävä ensimmäinen virkareissu Paloperältä Sallaan. Siinä Kivelänvaaralta kauniita Kivelän perinnemaisemia katsellessani jännitys vähän

helpotti ja pystyin ottamaan muutaman tunnin torkutkin tavasalla Lapin valoisassa yössä.

Vihdoin koitti keskiviikko 10. kesäkuuta 1981, eka virkareissu oli edessä. Herätessäni silmiäni häikäisi ja tärisin vilusta, jouduin lähes shokkiin. Miten tämä on mahdollista, niskassani on lunta lähes 30 senttiä keskellä kesää. Miten minä nyt liukkailla kesäkengilläni ehdin kello kahdeksaksi Sallaan, Sallaan jonne on matkaa 81 kilometriä.

Kauhun sekaisin tuntein syöksyin matkaan, ei passannut hölkyillä, oli liukasta ja lumessa tarpominen pukkasi väkiselläkin hien pintaan. Niinhän siinä sitten kävi, että matkan puolivälissä, maratonin verran hangessa rullatuni, Joutsijärvellä Vuosamoselän

laidassa, kuumuus kävi sietämättömäksi ja olin ihan kiehumispisteessä. Ei auttanut muu kuin siirtyä levähdyspaikalle vilvoittelemaan ja miettimään, keskeytänkö tähän. Onneksi kyydissäni ollut nuori mies onnistui vielä jäähdyttelemään minut niin, että saatoimme jonkin ajan kuluttua jatkaa ekaa virkamatkaani.

Sallaan saavuttiin tietenkin rankkojen olosuhteiden pakosta tunnin myöhässä vasta kello 9. Jäin kunnanviraston pihalle päivälevolle, kun nuori mies meni esittäytymään upouuteen Otsolaan. Päivälevot otettuani nuorimieskin palasi viraston silloista kesäaikaa noudattaen vartin yli kolme luokseni.

Kyselin mitä Otsolassa näkyi? Oli kuulemma häntä jo kaipaillu töihin. Hänen edeltäjänsä oli reilut kolme kukausta aiemmin siirtynyt Kuusamoon, ja kiireellisiä asioita oli hoidettavana. Kuuselan ja Isoselän isännät olivat

YHTEISTYÖTÄ MUSEON JA KOULUN VÄLILLÄ Kuvauta itsesi ja jaa kuva somessa

– Mitä siellä museossa voi tehdä muuta kuin vaeltaa pölyisissä ja pimeissä huoneissa varoen koskemasta mihinkään, on ehkä monen nuoren käsitys perinteisestä museosta. Tänään tuo ajatus ei kuitenkaan enää pidä paikkaansa, ei ainakaan Sallan sota- ja jälleenrakennusajan museossa!

Sallan museo pyrki yhteistyöhön nuorten koululaisten kanssa ja yhteistyön tuloksena saatiin museoon hienot valokuvausseinäkkeet. Museo sai museovirastolta avustusta hankkeeseen nimeltään Seinäkkeestä sosiaaliseen mediaan. Hankkeessa tuotettiin yhteistyössä Sallatunturin koulun 8. luokan oppilaiden kanssa seinäkkeet, joissa voi valokuvauttaa itsensä. Seinäkkeen teemat oppilaat valitsivat itse.

Oppilaat kävivät tutustumassa museoon ja ottivat kuvia siellä olleista esineistä, sekä saivat mukaansa vanhoja valokuvia. Noiden kuvien perusteella teemaksi valikoituivat Kuolajärven saamenpuku sekä sotilas ja lotta. Pukujen yksityiskohdat on tarkistettu valokuvista mutta taustat oppilaat suunnittelivat itse.

Tokihan sotilaan takaa pilkottaa selvästi Kuolajärven kirkko sekä vanha työväentalo, joten kuva lienee otettu vanhan Sallan kirkonkylällä kesällä 1939. Ja molemmissa kuvissa takana loistavat Vanhat Sallatunturit. Taitelijoilla on ollut oma vapautensa piirtämisen suhteen, ja se heille suotakoon.

Valokuvausseinäkkeiden tekoon osallistuneet Sallatunturin koulun 8. luokan oppilaat: Emilia Kallio (vas.), Viivi Korkeasalo (Kuolajärven puvussa), Emma Arola (lotta), Juha Koivuniemi (sotilas) edessä polvillaan Mirelle Törmänen (vas.), Iida-Aletta Pirttilä, Miro Onkamo, Iida Tiihonen ja Reeta Märsy.

Mallit omasta koulusta

Hahmojen malleina käytettiin oikeita ihmisiä, jotta mittasuhteet saatiin kohdilleen. Ihmisen muoto piirrettiin ensin paperille ja sitä apuna käyttäen vanerilevyille. Miro Onkamo sai toimia sotilaan mallina ja Reeta Märsy toimi mallina Kuolajärven pukuiselle naiselle.

Lotan mallina käytettiin alakoululaista. Viivi Korkeasalo piirusti ensimmäisen hahmotelman kuvista paperille ja lopullisessa kuvassa taustat ovat lähinnä Emilian Kallion käsialaa.

Iida-Aletta Pirttilä maalaili noitarumpuun ne-

tistä löytämiään vanhoja symboleja, joita ovat muun muassa lappalainen metsällä, susi, lumihuuta, onnen linnut ja sarvijumala. Kuvat maalattiin akryyliväreillä vanerilevyille.

Työtä ohjasivat kuvaamataidon opettaja Meeri Rauanterä sekä teknisen työn opettaja Hannu Korhonen. Museon puolelta mukana dokumentoimassa projektia oli museotyöntekijä Laura Pirinen. Oppilaat ovat kuitenkin tehneet koko työn itse suunnitellusta toteutukseen asti.

Yhteistyö sujui oppilaiden mukaan hyvin, eikä toteutus ollut ollenkaan vaikeaa. No, sen verran ”tenkkapoota” alkuun tuli, että oppilaat eivät osanneet päättää kumpaa teemaa kuvista

lähdetään toteuttamaan, koska alun perin seinäkkeitä piti tulla vain yksi. Ongelma tulikin sitten ratkaistua sillä, että tehtiin kaksi seinäkettä yhden sijaan!

Entä sitten se sosiaalisen median osuus? Kuvien yläkulmaan maalattiin tägi #sallanmuseum. Ja kun ihmiset kuvaavat itsensä näissä Sallan museon valokuvaseinäkkeissä voivat he jakaa kuvansa Instagramissa omalla ja Sallan museon tilillä. Näin sosiaalisessa mediassa leviävät museokuvat markkinoivat Sallan sota- ja jälleenrakennusajan museota ympäri maailman.

ELINA JOKELA

pistäneet untuvikon heti tosi toimiin, käsky oli käynyt, laadippa luonnoskauppari Kuuselan tilan pelloista Isoselän isännälle, jotta Kuuselan isäntäväki pääsee nauttimaan luopumiseläkettä. Käskyn tehostamiseksi isännät näyttivät luopumiseläkeoppaan sivulta präntin, luonnoskaupparin voi laatia myös kunnan maaseutussihteeri.

Parin tunnin lykkäys oli ollut pakko pyytää ja opiskeltava sillä aikaa kaupparin laadinta yhdessä apulaiskanslistin hommia opettelevan Rissasen Tuulan kanssa. Luonnoskauppari oli laadittu ja luopumiseläkekin sillä haettiin ja myönnettiin.

Taidan olla niitä harvoja, jotka ovat kolonneet lähes kaikki Sallan kylä-, viljelys- ja metsätiet. Tuli nähtyä Sallaa monelta näkökulmalta. Kävin vuosittain tapaamassa 60–70 -luvun vaihteessa peltonsa paketoineita ikäihmisiä, ihmisiä, jotka jopa pitivät kirjaa siitä milloin edellisenä vuonna olin heillä käynyt. Jos olin päivänkin myöhässä siitä tuli heiltä sapiskaa. Ei siinä auttanut muu kuin odotella kartanoilla sen aikaa kun matka-

kumppanini hörppäs aina pakolliset kahvit ja vaihtoi kuulumiset heidän kanssaan. Seikkailu siellä keskellä ei mitään oli minulle tosi mukavaa aikaa. Silloin ei matkakumppanini töitä säädelty pilkuntarkasti EU:n toimesta.

Usein oli pakko kaivaa kartta esille ja varmistaa ollaanko Vitikossa, Varvikossa, Kutrikossa, Riivikonnevalalla, Tiukuselässä, Tiukurovalla vai oltiinko matkalla vain Lenkille kuten linja-autoissa oli tapana komeilla. Viilskettä riitti. Nuoret tilanpitoa jatkavat perheet rakensivat maatila-avustuksen turvin uusia karjarakennuksia ja lainarahalla lisäksiipiä asuinrakennuksiin.

Porotilallisiakin käytiin tapaamassa. Piti eri sopimusten noudattamisten valvonnan lisäksi

saatella isäntiä ja emäntiä sukupolvenvaihdos- ja luopumiseläkkeille, kierrellä katselemassa olisiko jokin kaupan kohteena maa- tai metsäpalsta sopivasti käytettävissä maatilalain 188/77 tarkoituksiin. Voin sanoa, että opin tuntemaan Sallan paremmin kuin silloiset kunnan luottamushenkilöt. Suurin osa heistä väitti tuolloin koululaiskyydityksistä puhuttaessa Paloperän sijaitsevan jossain Oulangan lähellä. Kalliiksihan ne lopulta halvatkin koulukuljetukset tulivat, nyt siellä tietääkseni ei ole enää yhtään sivukylän koulua.

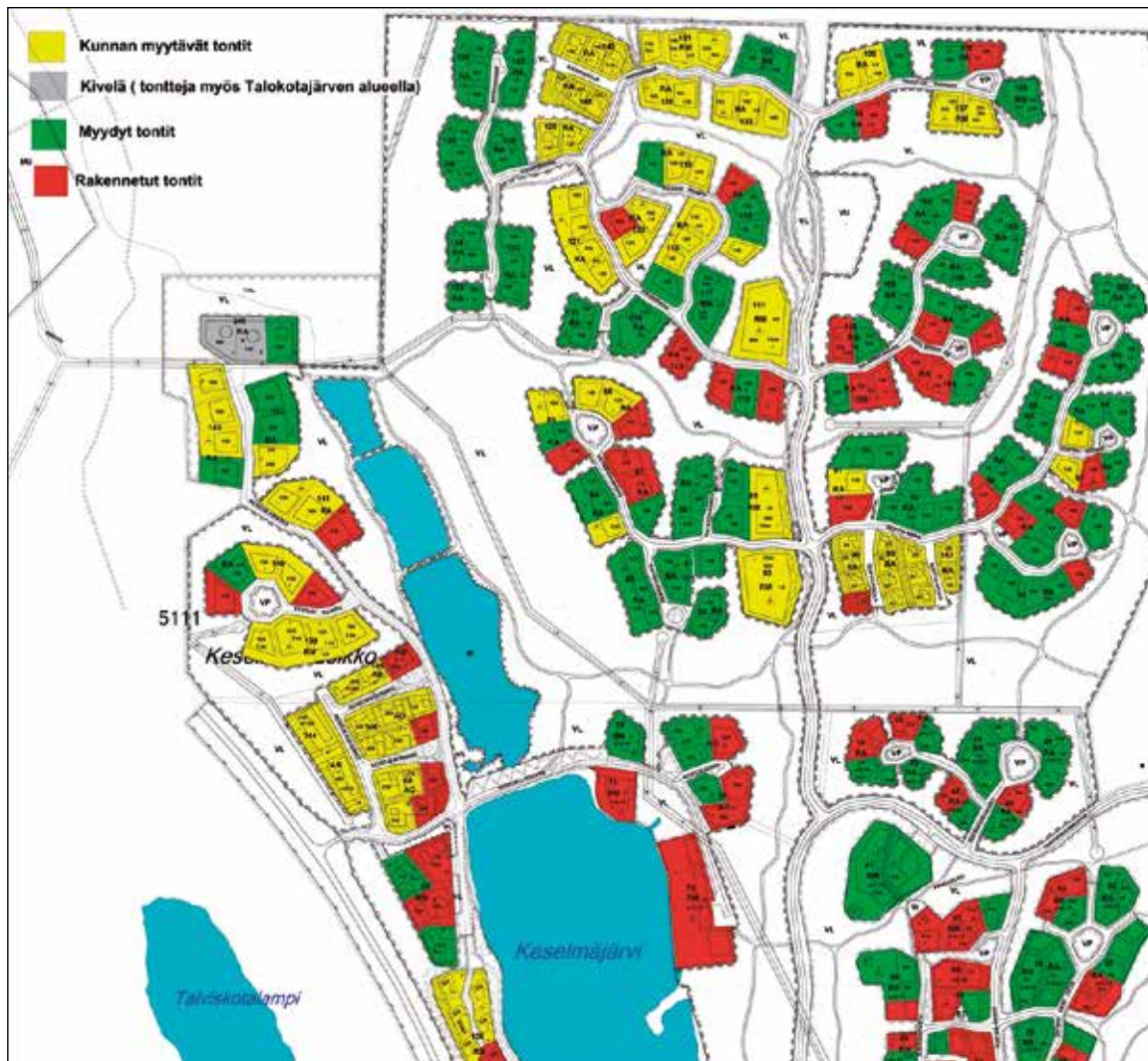
Hyviäkin uutisia olen sieltä entisestä kotikunnastani kuullut, kateus, joka minun Sallassa olon aikana riivas ja oli pahana esteenä kehitykselle, on karsiutunut

lähes täysin pois ja sen aikainen ”lumilapio” ryhmäkin on muun voiman edessä alkanut pikkuhiljaa järkiintymään.

Nykyisin viettelen muiden Toyota-heimon jäsenten kanssa maahanmuuttajana eläkepäiviäni täällä maasaiheimon lemmikkinä Pohjois-Tansaniassa. Tänne pakenin Sallasta Pudasjärven kautta yhdessä sisarusteni kanssa henkeämme uhanneita. Tansania otti meidät lämpimästi vastaan ja lämmintä ja kiirettä on piisannut kuten Teidänkin eläkeläisillä.

terveisin OBK-400

P.S. Erityisterveiset tälle Vuorelan Erkille!

Sallan kunnalla on myytävänä lähes 100 tonttia Sallatunturin kaava-alueella.

Tonttikauppa uusiin kansiin

–Koko kunnan tonttimarkkinointi laitetaan uusiksi, toteaa Sallan rakennustarkastaja **Erkki Yrjänheikki**. Viime vuoden aikana kunta ei myynyt yhtäkään tonttia, vaikka parhaimpina vuosina tontteja meni kaupaksi jopa kahdeksan yhdellä kerralla.

Tavoitteena on laajentaa Sallan näkyvyyttä erilaisilla messuilla, päivittää tonttiesitteet ja hankkia uusi karttajärjestelmä. Vastedes messuilla tuodaan esille matkailun ohella asumista ja rakentamista uusien esitteiden avulla.

Sallatunturin kaava-alueella on tällä hetkellä myytävänä 98 kunnan tonttia. Lisäksi on vapaana Laatumaa ja yksityisten tontteja muun muassa Keselmäjärven pohjoispuolella.

Kunnan hinnat vaihtelevat noin 9 500 eurosta noin 30 000 euroon. Hinta pitää sisällään rakennuspaikan hinnan, vesi- ja viemäriliittymän ja lohkomisku-

lut. Rakentaja voi myös vuokrata tontin, jolloin vuosivuokra on neljä prosenttia hinnasta.

Kaavamuutokset kirkolla ja tunturissa

Rakentaminen kunnassa on Yrjänheikin mukaan tyydyttävällä tasolla, mutta taantuma tonttikaupassa on kestänyt jo 3–4 vuotta.

Sallatunturin keskustassa on jo menossa ja osittain lupavaiheessa lähdössä liikkeelle useita merkittäviä matkailun investointihankkeita. Nyt rakennetaan hotellille kapasiteettia, jota viimeksi rakennettiin vuonna 1973. Alueen asemakaavan muutos ja laajennus, osayleiskaavan muutos ja kirkonkylän asemakaavan muutos tulevat valtuuston käsitteilyyn kevään aikana. Tavoitteena on kehittää myös Sallatunturin sisäntuloilmettä.

KATJA PALMQVIST

VOLGA, MOSKVITSH, LADA...

Itäautojen kohtalo epäselvä

Sallaan ehti kertyä jouluhelmikuussa noin 120 turvapaikanhakijoiden käyttämää autoa, joilla he tulivat rajan yli. Autot ovat nyt säilössä Sallan hyötyjäteasemalla.

Rajavartiolaitos on takavariokoinut ajoneuvot epäillyn rikoksen tekovälineinä. Epäilty rikosnimike on laittoman maahantulon järjestäminen. Käräjäsittelyn jälkeen autot joko palautuvat omistajilleen tai ne tuomitaan valtiolle menetetyiksi.

Sen jälkeen Rajavartiolaitos päättää, mitä se tekee haltuunsa päätyneille ajoneuvoille.

– Siitä, mitä niille tehdään, ei ole vielä tietoa, Lapin rajavartioston apulaiskomentaja **Jussi Sainio** kertoo.

Hän arvioi, että autot todennäköisesti hävitetään, sillä suurin osa niistä on erittäin huonokuntoisia. Toinen vaihtoehto on, että autot huutokaupataan.

TERTTU POHTILA

Osassa autoja on kesärenkaat ja osa on Suomen säännösten mukaan ajokelvottomia.

Scanialla kolmen kuukauden sisäänajo

Sallan kunnan viime vuoden joulukuussa hankkima uusi kuorma-auto sopii monipuolisten lisälaitteidensa ansiosta monenlaisiin töihin. Sitä tarvitaan kunnassa muun muassa erilaisten tavaroiden siirtoihin ja teiden hoitoon, kuten yksityis- ja kaavateiden aurauksiin ja hiekoituksiin, polanteen poistoon, kesäkaudella pölynsidontaan sora- ja murskepintaisilla teillä ja yleiseen sorateiden kunnossapitoon.

Henkilönostokorin ansiosta autoa voi käyttää monenlaisiin asennuksiin ja katuvalojen huoltotöihin.

Isolla nosturilla voi nostaa painaviakin rakennustarvikkeita. Autossa on kourat myös pieni-

Scanian ensimmäisiä edustusajaja oli Sallan lukion abiturienttien penkkariajo helmikuussa.

muotoista puiden ja maan siirtoa varten.

Vaihtolavalaitella voidaan toimittaa kunnan rakennustyömailta rakennusjätteitä jäteasemalle sekä siirtää kunnan omistamia työmaavaunuja rakennustyömaiden välillä. Erikoisemmista työtehtävistä voi mainita vuotuisen abiturienttien ajelutuksen ja joululalojen paikalleen laittamisen ja pois ottamisen.

Vanha auto myynnissä

Auton hankinta puhutti Sallan kunnanvaltuustoa useina vuosina. Lopulta uuden hankinta tuli eteen, sillä 26 vuotta vanha enti-

nen auto alkoi tulla tiensä päähän. Uudessa autossa on myös hyvä ergonomia työntekijöille.

Kunnan entinen kuorma-auto on nyt myynnissä. Sallan tekninen johtaja **Olli Aatsinki** toteaa, että kevyemmässä yksityiskäytössä sillä on vielä hyvinkin käyttöikää jäljellä.

Uusi kuorma-auto hankittiin Scania Suomi Oy:stä, ja se maksoi lisävarusteineen 228 000 euroa. Ajoneuvotyyppi on Scania G 410 lb6x2Hsz 16L 4700 Euro 6. Auton päällirakenteet varusteli Pajakulma Oy.

TERTTU POHTILA

” Yleisö voi jättää omia ehdotuksia merkittävistä sallalaisista henkilöistä.

Haltijamaa odottaa lumien sulamista

Sallan sota- ja jälleenrakennusajan museon ulkonäyttelyalueella aukeaa uusi luontoon ja sen uskomuksiin perustuva näyttely. Näyttelyn nimi on Haltijamaa. Sen pääkohde-ryhmä on lapsiperheet, mutta aihe kiinnostaa varmasti myös varttuneempaa väkeä.

Luvassa on mielenkiintoisia tarinoita erilaisista eläimistä ja kasveista sekä luontoon liittyvistä taruelloista.

Museo on kehittänyt näyttelyä varten kuusi hahmoa, jotka elävät museon ulkonäyttelyalueella. Hahmot ovat metsänhaltija Oiva, metsänneito Aalua, maahiset Kälämi ja Källi, vedenhaltija Pirra sekä kotihaltija Kaaleppi. Toiset hahmoista elävät tarinoissa ja toiset voit kohdata ihan oikeasti seikkaillessasi ulkonäyttelyalueella. Hahmojen mukana tutuksi tulevat niin saamelais- kuin lantalais-tenkin uskomukset.

Heinolalaiset Riitta ja Jorma Lakka olivat käymässä jo toista kertaa Sallan sota- ja jälleenrakennusajan museossa hiihtolomaviikolla maaliskuun alkupuolella. Tällä kertaa he osallistuivat opastetulle kierrokselle, jotta saisivat enemmän tietoa Sallan historiasta.

Museo juhlii aprillipäivänä

Sallan sota- ja jälleenrakennusajan museo viettää perinteisesti syntymäpäiväänsä aprillipäivänä 1. huhtikuuta. Tänä vuonna museolla tulee jo kuusi toimintavuotta täyteen.

Tapahtumapäivänä avataan uusi vaihtuva näyttely nimeltään Kuolajärvestä Sallaksi 80 vuotta sitten. Näyttely keskittyy esittelemään paitsi kunnan nimenmuutoksen taustaa myös sallalaisia henkilöitä, jotka ovat vaikuttaneet Kuolajärvi-nimisessä pitäjässä.

Näyttelyssä kerrotaan tarkemmin esimerkiksi nimenmuutok-

sen ”isän”, sallalaisen kirkkoherra Erkki Koiviston elämästä. Muita näyttelyssä esiteltäviä henkilöitä ovat erämies **Arvid ”Arviiti” Alatalo**, taiteilija **Maija Kellokumpu** ja opettaja **Lyydia Ovaskainen**.

Museon henkilögalleriassa esitellään jatkossa vaihtuvasti sallalaisia merkkihenkilöitä. Myös yleisö voi jättää omia ehdotuksia merkittävistä sallalaisista henkilöistä, joiden tarinoita voitaisiin museon näyttelyissä tuoda esiin.

Viisikymmentä museon pääsylipun 1.4.2016 ostanutta saa

kaupan päälle tikkunekun ja kaikki osallistuvat arvontaan, jossa pääpalkintona on museokortti! Museokortti on pääsylippu yli 200 suomalaisen museoon.

Museon syntymäpäivänä tapahtumia on myös ulkonäyttelyalueella ja Rajakievarissa. Kievarissa esitellään perinteisiä sisäskareita, ja ulkonäyttelyalueella on mahdollisuus osallistua poroajeluun, viettää aikaa rakotulilla ja ostaa vaikkapa makkara Kertun Kipsalta! Sallan 4H-yhdistys on mukana tapahtumassa leikittämässä lapsia ja lapsenmielisiä esimerkiksi

tandemsuksihihdossa ja Sallan Vesaiset paistaa muurikkalättyjä hiukopalaksi.

Illalla Sallan koulukeskuksessa pääsee aikamatkalle Kuolajärven historiaan, kun Sallansuut esittävät näytelmän Uuvistusmieliset. Näytelmä kertoo Sallan nimen syntyvaiheista talvella 1935–36 ja on kuvitteellinen kertomus nimen vaihtumiseen johtaneista tapahtumista. Näytelmä alkaa kello 19 ja piletti on kymmenen euroa.

ELINA JOKELA

Kirjastopalvelut kuntakeskuksessa ja kylissä tilastojen valossa

Sallan kirjaston palveluita käytti viime vuonna 1163 asiakasta. Lainojen kokonaismäärä ylittää 56 101 kappaleeseen, joka sisältää paitsi kirjat niin myös musiikkiäänitteet, nuotit, äänikirjat, liikuntavälineet sekä kaiken muun Sallan kirjastossa olevan lainattavan materiaalin. Kunnan asukasta kohden lainoja tehtiin 15,1 kun valtakunnallinen Opetus- ja kulttuuriministeriön suositus on 18 kirjaa/asukas.

Kirjastoauto merkittävä palvelu sivukylillä

Sallan kirjastoauto Lukutokka kiertää sivukylillä kahdella eri reitillä ja on siis aina kahden viikon välein samalla pysäkillä.

Kirjastoauton lainat olivat 18 697 kappaletta. Auton lainausmäärät kaikista lainauksista on yli 30 prosenttia mikä kertoo siitä, että palvelu on tärkeä sivukyläen asukkaille ja että pal-

Yhteistyössä Lapin Kansan, Veikon Koneen ja Sallan OP:n kanssa toteutettu Tablet-kurssi, jossa opetettiin tablet-laitteen käyttöä kolmessa eri ryhmässä. Kuva kurssien päätöstilaisuudesta.

velua myös käytetään.

Toteutettuja kehittämishankkeita Vuoden 2015 aikana käyttöön otettiin Lapin alueviraston kehittämisen turvin omatoimilehtisali, eli jokainen asiakas pääsee kirjastokorttiansa käyttämällä sisään lehtienlukusaliin joka päivä klo 7 – 21 myös kirjaston aukioloaikojen ulkopuolella. Lehtienlukusali on yksi kirjaston käytetyimmistä palveluista.

Vuoteen 2014 verrattuna kirjastokävijöiden määrä nousi ja lainojen määrät nousivat. Tämä on erittäin iloinen asia, koska kirjastopalveluiden tavoitteena on monilukutaidon kehittäminen. Tämä pitää sisällään niin perinteisten kirjojen lukemisen, kuin myös sähköisten palveluiden käytön ja tietotekniset valmiudet.

NINA SIPOLA

Sallan kirjaston lukuhaaste 2016

Haastamme sinut lukemaan kirjoja! Kirjastosta löydät lukuhaasteen kirjallistan. Kun olet lukenut kirjaa, laita rasti ruutuun ja kirjoita kirjan nimi. Luettuasi kaikki lukuhaasteeseen kuuluvat kirjat, saat pienen yllätyspalkinnon! Lisätietoja kirjastosta!

Ministerit kuuntelivat sallalaisia

” Paljon pahemmistakin ajoista Suomessa on selvitty, ulkoministeri Timo Soini muistutti.

Sallan kuntapäättäjät ottivat ministerit vastaan. Kuvassa ulkoministeri Timo Soinia tervehtimässä kunnanhallituksen varapuheenjohtaja Olli Saariniemi, kunnanhallituksen puheenjohtaja Veli-Erkki Heikkilä ja kunnanvaltuutettu Pertti Aska.

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström, sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä, ulkoministeri Timo Soini ja puolustusministeri Jussi Niinistö kävivät kuuntelemassa sallalaisten kuulumisia.

Perussuomalaiset ministerit vierailivat Sallassa tammikuussa Lapin-kierroksellaan. Vierailu oli siitä erikoinen, että Sallassa ei tietyvästi ole koskaan aiemmin käynyt neljää ministeriä yhtä aikaa.

Ministerien käynti veti valtuustosalin täyteen kuntapäättäjiä ja muita sallalaisia.

Ulkoministeri Timo Soini peräsi puheessaan Suomeen lisää työtä ja yrittäjyyttä. Puheenai-

heiksi vierailulla nousivat myös muun muassa maahanmuutto, työttömyys ja sosiaaliturva-asiat.

– Suomi ei, ikävä kyllä, ole irrallinen saareke, vaan maailman tapahtumat vaikuttavat meihin, Soini totesi viitaten monissa maissa tapahtuvaan kuohuntaan.

– Mutta paljon pahemmistakin ajoista Suomessa on selvitty, Soini muistutti.

Lyhyen puheensa jälkeen Timo Soini ja sosiaali- ja terveysminis-

teri Hanna Mäntylä, oikeus- ja työministeri Jari Lindström ja puolustusministeri Jussi Niinistö kiertelivät keskustelemassa yleisön kanssa.

Hanna Mäntylälle Sallan valtuustosalin on tuttu, sillä hän toimi siellä kunnanvaltuutettuna ennen muuttoaan Tornioon.

TERTTU POHTILA

Rajaliikenne palautunut normaaliksi

Sallan Raja-aseman kautta tuli tammi-helmikuussa Suomeen pari-kolme autollista turvapaikanhakijaa päivässä. Tilanne rauhoittui helmikuun lopulla.

Sallan raja-aseman kautta on tullut Suomeen alkuvuoden aikana yhteensä 858 turvapaikanhakijaa. He edustavat 29 eri kansallisuutta. Heidä tuli maahan helmikuun loppupuolelle asti keskimäärin noin 15 henkilöä päivässä, kunnes tulo loppui 28. helmikuuta.

Sallan raja-asemalle ei ole tullut virallista selitystä siitä, mikä lopetti turvapaikanhakijoiden tulo.

– Seuraamme venäläistä mediaa, ja sieltä saa kuvan, että organisoitunutta matkojen järjestämistä alettiin kitkeä pois. Oli selvää, että taustalla oli järjestäytyneitä rikollisuutta, ja ihmiset maksoivat matkoistaan tuhansia dollareita, Lapin rajavartioston apulaiskommentaja Jussi Sainio toteaa.

Turvapaikanhakijat kuljetettiin Sallasta järjestelykeskukseen

Tornioon ja sieltä edelleen vastaanottokeskuksiin.

Raja suljettiin tilapäisesti

Sallan raja-asemalle tilanne tiesi lisääntyä, sillä jokaiselle turvapaikanhakijalle on lain mukaan järjestettävä maahantulopuhuttelu, ja heidät on rekisteröitävä. Näiden toimien takia rajaliikennettä jouduttiin säännöstelemään jopa useita kertoja päivässä. Pisin katkos rajanylityksissä oli noin neljä tuntia. Turvapaikanhakijoiden tulo päättyi rajaliikenne on sujunut normaalisti.

Sallan rajan tilanne kiinnosti myös mediaa, ja paikalla oli monina päivinä toimittajia maan eri viestimistä.

TERTTU POHTILA

KELKALLA ALAKURTIN KAUTTA KIROVSKIIN 2018?

Ympyräreitti valmiiksi lähivuosina

Kelkkailu on tärkeä osa Sallan matkailua, joten kunnan alueella on 515 kilometriä kelkkareittejä ja uria, joista virallisia reittejä on 220 kilometriä. Talvisin kunnostetaan noin 270 kilometriä. – Meillä on hyvät ja monipuoliset reitit, uskoo Sallan hallinto- ja kehittämisjohtaja **Pekka Huhtala**.

Kelkkailijat jättävät kuntaan vuositasolla satojatuhansia euroja, sillä he hankkivat tutkimusten mukaan paljon erilaisia palveluja matkallaan. Ympäristöministeriön tutkimuksessa joka neljäs kelkkailija viipyy matkalla yli viisi yötä vuodessa, ja reittien turvallisuutta pidettiin erittäin tärkeänä.

Tulevaisuudessa Sallan kunnalla on tavoitteena saada valmiiksi virallinen ympyräreitti. Nyt reittiä on valmiina Sallatunturilta Vallovaaraan saakka, ja ensi kesänä sitä rakennetaan lähelle Pahkakumpua. Suunnitelmissa on jatkaa Kursuun ja sieltä Lapajärvelle, josta on yhteys kelkkaurana Sallatunturi-Suomi-reitille.

Pyhäntunturin suunta kiinnostaa, ja tulevaisuudessa reittiä varmasti rakennetaan yhteistyössä Pelkosenniemen kanssa. Myös Venäjän Alakurttiin ja sieltä Kantalahteen ulottuva ura kaipaa elvytystä, sillä kelkkailijoiden määrä itänaapurissa kasvaa ja kiinnostusta on myös Suomesta Venäjälle.

– Olemme käynnistämässä Barents snow scooter mobility (BSSM)-hanketta, jolla halutaan edistää moottorikelkkailua myös Venäjän puolella, Huhtala kertoo.

Parin miljoonan euroa hanke odottaa Lapin liiton ja Venäjän duuman päätöksiä, mutta käynnistyessään alkukesästä 2017 se toisi turvallisuutta ja laajentaisi reitistöä Kuolan niemimaalle.

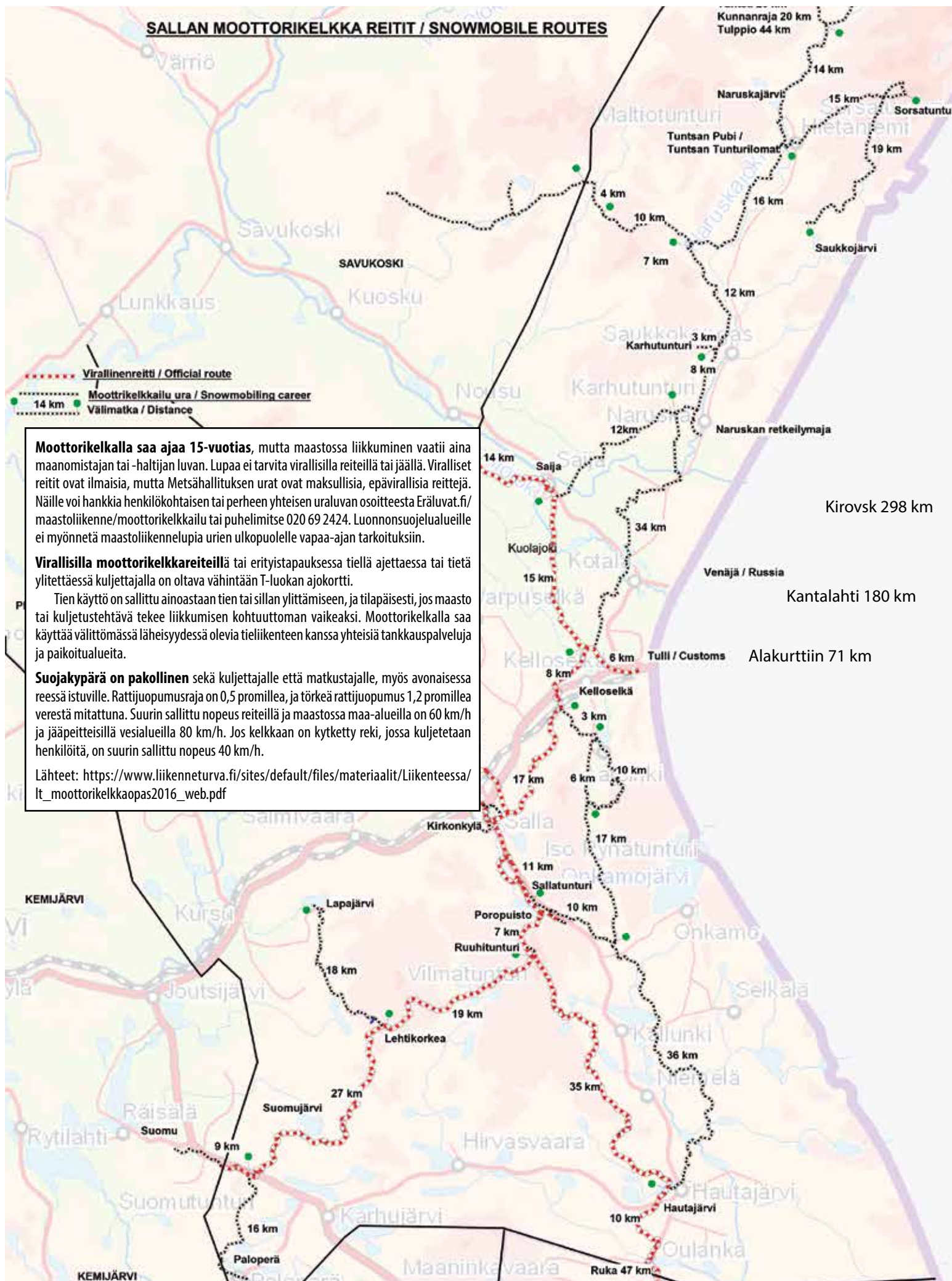
Venäjälle kelkkailun suosio kasvaa

Kelkkareittien suunnittelusta ja toteutuksesta Sallassa ja laajemminkin vastaava **Vesa Haataja** toteaa, että BSSM-hankkeen tavoitteena on luoda myös Venäjälle käytänteitä, että missä ajetaan ja miten ajetaan. –Siellä ollaan samassa tilanteessa kuin meillä joskus 70–80-lukujen vaihteessa, jolloin käytännöt syntyivät ensin ja sitten vasta laki.

Hänen mukaansa hankkeella käynnistyessään voi olla vaikutuksia jopa Venäjän lainsäädäntöön.

– Norjassa kelkkailu on lähes kielletty, Ruotsissa sallittu ja meillä on omat sääntömme, mutta Venäjällä ei ole sääntöjä, joten siellä on paljon onnettomuuksia.

Hankkeessa kumpikin maa hoitaisi omat reittinsä, mutta yhteistyöllä saataisiin kulkijoita Lapista Kuolan niemimaalle.

Moottorikelkalla saa ajaa 15-vuotias, mutta maastossa liikkuminen vaatii aina maanomistajan tai -haltijan luvan. Lupaa ei tarvita virallisilla reiteillä tai jäällä. Viralliset reitit ovat ilmaisia, mutta Metsähallituksen urat ovat maksullisia, epävirallisia reittejä. Näille voi hankkia henkilökohtaisen tai perheen yhteisen uraluvan osoitteesta Eräluvut.fi/maastoliikenne/moottorikelkkailu tai puhelimitse 020 69 2424. Luonnonsuojelualueille ei myönnetä maastoliikennelupia urien ulkopuolelle vapaa-ajan tarkoituksiin.

Virallisilla moottorikelkkareiteillä tai erityistapauksessa tiellä ajettaessa tai tietä ylittettäessä kuljettajalla on oltava vähintään T-luokan ajokortti.

Tien käyttö on sallittu ainoastaan tien tai sillan ylittämiseen, ja tilapäisesti, jos maasto tai kuljetustehtävä tekee liikkumisen kohtuuttoman vaikeaksi. Moottorikelkalla saa käyttää välittömässä läheisyydessä olevia tieliikenteen kanssa yhteisiä tankkauspalveluja ja paikoitalueita.

Suojakypäri on pakollinen sekä kuljettajalle että matkustajalle, myös avonaisessa reessä istuville. Rattijuopumusraja on 0,5 promillea, ja törkeä rattijuopumus 1,2 promillea verestä mitattuna. Suurin sallittu nopeus reiteillä ja maastossa maa-alueilla on 60 km/h ja jääpeitteisillä vesialueilla 80 km/h. Jos kelkkaan on kytketty reki, jossa kuljetetaan henkilöitä, on suurin sallittu nopeus 40 km/h.

Lähteet: https://www.liikenneturva.fi/sites/default/files/materiaalit/Liikenteessa/Lt_moottorikelkkaopas2016_web.pdf

–Kaikki riippuu siitä, miten venäläiset priorisoivat reittitarpeensa.

Suomen Lapissa ollaan Haatajan mukaan edistyksellisiä, sillä merkityt reitit, selkeät tankkauspaikat, säännöt ja kartat ja opasteet reitin varrella lisäävät kaikkien turvallisuutta.

Reitit avataan heti, kun kantaavuutta on riittävästi. Avoimna ne pysyvät siihen saakka, kunnes jäät lähtevät ja estävät vesistöjen ylitykset. – Joet aukeavat yleensä

ensimmäisinä, tietää Haataja.

Kelkkareitit vaativat kunnostusta

Käytetyimmät kelkkareitit löytyvät Sallatunturista. Eniten ajetaan Sallatunturin lähireiteillä, mutta liikennettä on paljon myös Kuusamon Rukalle. – Suomen suunta on elpynyt, Haataja kertoo.

– Periaatteessa joka kesä pi-

täisi käydä reitit läpi, sillä routa nostelee ja kaataa reittimerkkejä, Haataja toteaa ja kertoo, että joskus on suuriakin puutteita, kuten siltojen kunnostusta ja kokonaan uusien rakentamista. Pahoja onnettomuuksia ei ole ollut.

Meneillään olevassa REILA-hankkeessa pyritään esimerkiksi yhtenäistämään pelastus- ja paikannusmerkintöjä 14 Lapin kunnan alueella ja saamaan maasto- ja ulkoilureitit luotettavammiksi.

Hanketta vetää Rovaniemen ammattikorkeakoulu yhdessä Metsähallituksen ja Lapin Pelastuslaitoksen kanssa.

Lähteet: Sallan kunta www.reittimerkinat.fi Moottorikelkkailu huvina, hyötynä ja häiriönä, Suomen ympäristö 53, ympäristöministeriö 2006

KATJA PALMQVIST

Sallassa tapahtuu

Maaliskuu 2016

- 26.3. klo 20 Maailman pienin Jazz-festivaali; SAIJAZZ, Saija-pirtti
27.3. klo 17:30 Heikki Silvennoinen ja Pave Maijanen band konsertti, Poropuisto
30.3. klo 19 Leiblied – Rakastin saksalaista, Tanssiteatteri Rimpparemmi, koulukeskus

Huhtikuu 2016

- 1.4. Sallan museon syntymäpäivä-tapahtuma: kilpailuja, arvontaa, poroajelua ja työnäytöksiä sekä Kuolajärvestä Sallaksi näyttelyn avajaiset
1.4. klo 19 Uuvistusmieliset – näytelmän ensi-ilta, teatteriryhmä Sallansuut, koulukeskus
7.4. klo 19 Knock eli lääketieteen riemuvoitto –näytelmä, Teatteri Eurooppa Neljä, koulukeskus
10.4. klo 17 Sulle salaisuuden kertoa mä voisin...-konsertti, Viihteellinen naiskuoro Sallattaret, Poropuiston tähtitaivaskota
13.4. klo 19 Pikavoitto –näytelmä, Lapin alueteatteri, koulukeskus
16.4. Sallan lukion 50-vuotisjuhla, Ravintola Kiela, ilmoittautuneille
16.4. klo 18 East-Rock, lavalla Ensio, Glass Wipe ja Softengine, Sallan liikuntak.
17.4. klo 18 Parisuhdekurssi –näytelmä, Rösölänperän Ruppenat, koulukeskus
21.4. klo 18:30 Musiikki-ilta, Koillis-Lapin musiikkiopisto, koulukeskus

- 24.4. klo 18 Iskelmäkaruselli, kansalaisopiston musiikkiryhmä esiintyy, Sallan rajakievari
25. – 28.4. Sallan kansalaisopiston kädentaitojen näyttely
27.4. klo 11 Veteraanipäivän jumalanpalvelus ja juhla, Sallan kirkko ja seurakuntasali
27.4. klo 18 Sallan kansalaisopiston kevätjuhla, koulukeskus

Toukokuu 2016

- 3.5. klo 18 Kevätpurojen solinaa – iltamusiikkia, Airi Mäkinen-Vaarala, Sari Sipola ja Katriina Aho, Sallan kirkko
8.5. klo 17 Äitiäpäiväkonsertti. Viihteellinen naiskuoro Sallattaret, Sallan Koulukeskus
18.5. Kansainvälinen museopäivä ja Taimipäivä
Sallan sota- ja jälleenrakennusajan museolla
19.5. klo 18:30 Kevätkonsertti, Koillis-Lapin musiikkiopisto, koulukeskus

Heinäkuu 2016

- 9.7. Salla Midnight Trail Marathon
15.7. AinPäin –päivä, Sallan kirkonkylällä ollaan ihan äinpäin!
15.7. Yösuunnistus Sallan keskiyön auringon alla
18.07. klo 16 Luokkakokous v. 1966 keskikoulun päättäneille, Ravintola Kiela, ilmoittautuneille
19.7. Salla-päivän toritapahtuma
19.7. klo 19 Salla-päivän tanssit Kursun kylätalolla

Tapahtumatiedot www.salla.fi

Muutokset mahdollisia.

TULE OPISKELEMAAN ITÄ-LAPIN KESÄLUKIOON 11.-24.7.2016!

Kesälukio järjestetään Sallatunturilla. Kielikursseina on tarjolla suomea toisena kielenä, englantia, ruotsia, saksaa ja venäjää. Lisäksi matematiikkaa, historiaa, musiikkia, kuvataidetta, teatteri-ilmaisu ja retkeilyä.

Jos sinulla on hyvä idea kurssista, joka voitaisiin järjestää kesälukion yhteydessä, ilmoita siitä meille!

Osallistumismaksu on 65 euroa/kurssi. Majoituksen ja ruokailun kanssa hinta on 390–520 euroa kurssimäärästä riippuen.

Tervetuloa nauttimaan kesäisestä Sallasta! Kesälukioon ovat tervetulleita kaikki, 15-vuotiaista alkaen.

Mukana on tällä kertaa opiskelijoita myös Espanjasta, Ranskasta ja Venäjältä.

Tarkemmat tiedot ja ilmoittautumiset: sirkka.takkunen@salla.fi, puh. 040 125 7035.

SOKKOTREFFIT ERÄMAASSA 4.-10.4.2016

Viihdytkö paremmin luonnon keskellä kuin nettideiteillä tai yökerhon hämyssä? Erämaan keskellä Sallassa järjestetään uudenlaiset sinkkutreffit 4.-10.4.2016. Näillä treffeillä tavataan luonnossa samanhenkisiä sinkkuja ikään katsomatta!

Katso sinkkuviikon ohjelma tapahtumakalenterista www.salla.fi

Sallan seurakunnan PÄÄSIÄISEN TAPAHTUMIA

- 20.3 klo 11.00 Palmusunnuntain messu Sallan kirkossa
21.3 klo 18.00 Hiljaisen viikon iltajumalanpalvelus Sallan kirkossa
22.3 klo 18.00 Hiljaisen viikon iltajumalanpalvelus Sallan kirkossa
23.3 klo 10.00 Lasten pääsiäiskirkko Sallan kirkossa
klo 18.00 Hiljaisen viikon iltajumalanpalvelus Sallan kirkossa
24.3 klo 18.00 Kiiristorstain messu Sallan kirkossa
25.3 klo 15.00 Kristuksen kuolinhetken sanajumalanpalv. Sallan kirkossa
27.3 klo 8.00 Pääsiäisaamun messu Sallan kirkossa
klo 11.00 Messu Hautajärven kirkossa
klo 14.00 Sanajumalanpalvelus Naruskassa Haltin kodalla
klo 18.00 Iida Elinan kirkkokonsertti kanteleella Sallan kirkossa
28.3 klo 11.00 Toisen pääsiäispäivän sanajumalanpalvelus Sallan kirkossa
klo 14.00 Sanajumalanpalvelus Kursun kirkossa

OP Salla

ASIAKASOMISTAJAETU

Sallan Osuuspankki tarjoaa asiakasomistajilleen yhden ilmaisen tutustumisen Sallan sota- ja jälleenrakennusajan museoon vuoden 2016 aikana. Pyydä ilmainen pääsylippusi Sallan Osuuspankin asiakaspalvelusta.

Sallan sota- ja jälleenrakennusajan museo, Savukoskentie 12 98900 SALLA
Puh. 040 579 0782 museo@salla.fi www.salla.fi/museo
Avoinna tiistai - lauantai klo 10.00-17.00

SILVENNOINEN & MAIJANEN BAND

SALLAN POROPUISTO
su 27.3. klo 17:30
LIPUT 20 €

TERVETULOA!

järj. Keskiväestöni

www.dexvide.fi

SAIJAZZ 2016

LAUANTAINA 26.3.2016 KLO 20.00 - 00.30, SAIJA-PIRTTI

JAAKKO LAITINEN & VÄÄRÄ RAHA

JAAKKO LAITINEN, JARRO NIEMELÄ,
MARKO ROININEN, TUOMO KUURE,
JANNE HAST

JUKKA PERKO TRIO

JUKKA PERKO, TEPPO
MÄKYNEN, ANTTI
LÖTJÖNEN

IDA ELINA

LIPUT 30 €

OSTA LIPUT
www.lippuomisto.fi

LIPPUOMISTO

0400 15030

11888888888888888888

TERVETULOA!

LISÄTIETOJA:

OPUKU YRÄÄNNEKÖ - PUH. 040 867 8915
SÄHKÖPOSTI: erika.juonakka@op2.fi